

University of Groningen

Hoe meet je de kwaliteit van een coschap?

Oostdijk, Nathalie J E; Post, Shireen J; Schönrock-Adema, Johanna; Haring, Karin C M; Brand, Paul L P

Published in:
 Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
 Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
 2022

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Oostdijk, N. J. E., Post, S. J., Schönrock-Adema, J., Haring, K. C. M., & Brand, P. L. P. (2022). Hoe meet je de kwaliteit van een coschap? Er is nu een uniform kwaliteitsinstrument voor coschappen: KWIC. *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*, 166, [D6464]. <https://www.ntvg.nl/artikelen/ho-meet-je-de-kwaliteit-van-een-coschap>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

DISCLAIMER

Onafhankelijke informatie is niet gratis. Het NTvG investeert veel geld om het hoge niveau van haar artikelen te waarborgen, door een proces van peer-review en redactievoering. Het NTvG kan alleen bestaan als er voldoende betaalde abonnementen zijn. Het is niet de bedoeling dat onze artikelen worden verspreid zonder betaling. Wij rekenen op uw medewerking.

Hoe meet je de kwaliteit van een coschap?

Er is nu een uniform kwaliteitsinstrument voor coschappen: KWIC

Nathalie J.E. Oostdijk, Shireen J. Post, Johanna Schönrock-Adema, Karin C.M. Haring en Paul L.P. Brand

Het doel van dit onderzoek was om een nieuw, uniform, compact instrument te ontwikkelen om de kwaliteit van de Nederlandse coschappen te meten en dit instrument vervolgens te valideren. De kwaliteit van de leeromgeving is van belang voor het welzijn en de vervolgkeuzes van coassistenten.¹ We beoogden een instrument te ontwikkelen dat voor coassistenten laagdrempelig in te vullen is en dat de kwaliteit van de coschappen betrouwbaar weergeeft. Coassistenten en kwaliteitsfunctionarissen van Nederlandse geneeskundefaculteiten hebben behoefte aan zo'n instrument.² Hiermee kunnen geneeskundefaculteiten uniformiteit in hun kwaliteitscyclus van coschappen inbouwen, waarbij de resultaten uitnodigen tot een verder gesprek over waar verbetering mogelijk is.

Methode

Eerst verzamelden we alle items uit reeds gepubliceerde instrumenten en de vragenlijsten die de faculteiten zelf gebruikten.² In een Delphiprocedure selecteerden we hieruit de items die de essentiële domeinen van het opleidingsklimaat van de coschappen vertegenwoordigen. Het resulterende conceptinstrument (45 items) werd ingevuld door 185 coassistenten uit 7 opleidingsziekenhuizen. Ook vroegen we hen een rapportcijfer (van 1-10) per domein te geven voor de inhoud, sfeer en organisatie van het coschap en werd de mogelijkheid van een open antwoord toegevoegd. Op basis van de responsen van 92 coassistenten en adviezen van onderwijskundig experts selecteerden wij de 15 meest representatieve items over de domeinen inhoud, sfeer en organisatie van het coschap. De interne consistentie en representativiteit van het instrument (correlaties tussen score voor elk item en de totaalcijfers per domein) werden berekend met de gegevens van de andere helft van de respondenten.

Resultaten

De definitieve versie van het uiteindelijke instrument, het KWaliteitsInstrument voor Coschappen (KWIC) had voldoende interne consistentie (Cronbach's α voor het gehele instrument en de 3 domeinen: respectievelijk 0,88, 0,73, 0,84 en 0,67). De item-domeincorecorrelaties zijn weergegeven in de tabel. De variantie in de domeinscores van het conceptinstrument werd voor > 80% verklaard door de items in de definitieve KWIC.

domein	item*	item-domeincorrelatie [◇]
inhoud	mijn werkzaamheden tijdens dit coschap waren relevant voor het bereiken van mijn leerdoelen	0,63
	ik werd gedurende dit coschap goed voorbereid op mijn toekomstige beroep als arts	0,50
	ik vond de kwaliteit van de begeleiding tijdens dit coschap goed	0,66
	binnen dit coschap werd ik uitgedaagd om mijn handelen en keuzes te beargumenteren	0,34
	de verantwoordelijkheden die ik gaandeweg heb gekregen tijdens dit coschap pasten bij de fase van mijn opleiding	0,49
sfeer	de supervisors in dit coschap waren toegankelijk en behulpzaam	0,63
	ik voelde mij tijdens dit coschap in alle situaties veilig om vragen te stellen aan mijn supervisors	0,60
	ik voelde mij in dit coschap gerespecteerd door de supervisors	0,69
	ik voelde mij in dit coschap onderdeel van het team van zorgprofessionals	0,46
	tijdens dit coschap heb ik ongewenst gedrag ervaren [‡]	0,52
organisatie	het was duidelijk wat er van mij tijdens dit coschap verwacht werd aan taken en werkzaamheden	0,46
	in dit coschap waren heldere afspraken gemaakt over de wijze waarop de begeleiding zou plaatsvinden	0,58
	de informatievoorziening over de opzet en organisatie van dit coschap was goed	0,27
	ik kreeg tijdens dit coschap regelmatig concrete en constructieve feedback op basis van directe observatie	0,60
	ik vond de werkdruk tijdens dit coschap goed	0,57

* Elk item wordt in de definitieve KWIC gescoord op een Likert-schaal van 1-4 (1 = helemaal mee oneens; 2 = mee oneens; 3 = mee eens; 4 = helemaal mee eens), met uitzondering van het item over ongewenst gedrag (ja/nee-vraag). Per domein (inhoud, sfeer en organisatie) werd gevraagd om een rapportcijfer te geven op een schaal van 1 (erg slecht) tot 10 (erg goed). Tot slot werd de mogelijkheid van een open antwoord geboden ('Wat vond je goed aan dit coschap? Wat kon beter gedurende dit coschap?').

‡ Bij deze vraag zijn slechts twee antwoordopties: ja of nee. Bij respons 'ja' krijgt de coassistent een aanvullende vraag over wat het ongewenste gedrag inhield en informatie over de procedure voor het melden en bespreken hiervan.

◇ De item-domeincorrelatie werd berekend aan de hand van de scores per item en rapportcijfers per domein. De berekening is uitgevoerd met gegevens van de validatiedataset (n = 93).

Tabel
Items van het KWaliteitsInstrument voor de Coschappen (KWIC)

Per item is de correlatie met het rapportcijfer voor het betreffende domein weergegeven

Beschouwing en conclusie

Deze vragenlijst, de KWIC, vormt een compact, valide en uniform instrument om de kwaliteit van coschappen cyclisch te meten op de domeinen inhoud, sfeer en organisatie. Doordat bij de ontwikkeling zowel coassistenten als experts op het gebied van medisch onderwijs betrokken waren, heeft het instrument een breed draagvlak en een goede indrukvaliditeit. Nader onderzoek in de opleidingspraktijk moet uitwijzen of routinematig gebruik van de KWIC bijdraagt aan verbetering van de kwaliteit van coschappen van de Nederlandse geneeskundefaculteiten. Desgewenst kan het instrument worden aangevuld met specifieke vragen voor individuele afdelingen. Gebruik van de KWIC kan bijdragen aan de gewenste uniformering van de kwaliteitscyclus van Nederlandse coschappen. Ook kan het de basis vormen voor een gesprek met afdelingen die coschappen verzorgen over de sterke punten en verbeterpunten van het coschap.

- De volledige versie van dit artikel staat als supplement online op ntvg.nl/D6464. Daar kunt u ook reageren op dit artikel.
- Ergatis Arbeid en Gezondheid, Rotterdam: drs. N.J.E. Oostdijk, anios verzekeringsgeneeskunde. Huisartsopleiding Maastricht University, locatie Eindhoven: drs. S.J. Post, huisarts in opleiding. UMC Groningen, Wenckebach Instituut voor Onderwijs en Opleidingen, Groningen: dr. S.J. Schönrock-Adema, senior onderzoeker. Deventer Ziekenhuis, afd. Teaching Hospital Deventer,

Deventer: drs. C.M. Haring, internist-nefroloog en affiliatiecoördinator. Isala Zwolle, Isala Academie, Zwolle: prof.dr. P.L.P. Brand, kinderarts en hoogleraar klinisch onderwijs.

- Contact: P.L.P. Brand (p.l.p.brand@isala.nl)
- Belangenconflict en financiële ondersteuning: geen gemeld.
- Aanvaard op 12 januari 2022
- Citeer als: Ned Tijdschr Geneeskd. 2022;166:D6464

Literatuur

1. Tackett S, Wright S, Lubin R, Li J, Pan H. International study of medical school learning environments and their relationship with student well-being and empathy. Med Educ. 2017;51:280-9. [Medline](#)
2. Nijholt IM, Heldeweg MLA, Schonrock-Adema J, Brand PLP. [Behoefte aan uniforme kwaliteitscyclus van coschappen](#). Ned Tijdschr Geneeskd. 2018;162:D3069.